

MEĐUNARODNI KAZNENI SUD ZA GONJENJE OSOBA ODGOVORNIH ZA  
TEŠKA KRŠENJA MEĐUNARODNOG PRAVA POČINJENA NA TERITORIJU  
BIVŠE JUGOSLAVIJE OD 1991 GODINE

**IZJAVA SVJEDOKA**

**PODACI O SVJEDOKU:**

Prezime: MESIĆ

Ime: Stjepan

Ime oca:

Nadimak: Stipe

Spol: X Muški Ženski

Datum rođenja: 24.12.1934

Mjesto rođenja: Orahovica, Hrvatska

Narodnost: Hrvat

Vjeroispovijest: Rimokatolik

Jezik ili jezici koje govori: hrvatski

Jezik ili jezici kojima se služi u pisanom obliku (ukoliko se razlikuje od jezika koje govori):

Jezik ili jezici korišteni tokom uzimanja izjave: engleski i hrvatski

Profesija: umirovljenik

Prethodna profesija: Predsjednik Sabora

Republike Hrvatske

Datum(i) uzimanja izjave: 19 travanj 1997

Izjavu uzeo: Gosp. S. Leach

Prevoditelj: /redigirano/

Imena svih osoba prisutnih kod uzimanja izjave: Gosp. M. Harmon

Potpis: /potpisano/  
/potpisano/  
/redigirano/

**IZJAVA SVJEDOKA:**

Roden sam 1934 u Orahovici. Gimnaziju sam završio u Požegi a diplomirao na Pravnom fakultetu u Zagrebu 1961 a 1963 položio pravosudni ispit. Godine 1966, izabran sam u Sabor kao jedini predstavnik oporbe. Po ustavu, bilo je moguće da nezavisni predstavnik bude izabran ako 100 osoba potpiše peticiju na sudu. Bio sam jedini koji je se to usudio napraviti i bio sam izabran. Onda se dogodila 1971, "Hrvatsko proljeće", i ja sam smijenjen s položaja predsjednika Općine Orahovica. Te 1971, sudili su mi zbog nacionalizma i osudili me na dvije godine i dva mjeseca zatvora koje sam proveo u Staroj Gradišci. Nakon uložene žalbe, Vrhovni je sud tu presudu smanjio na godinu dana. Nakon toga radio sam u arhitektonskom birou, konsultantskoj firmi gdje sam bio zadužen za pravne i komercijalne poslove. Kad je moj direktor umirovljen ja sam preuzeo njegov posao i ostao direktor sve do 1990. Nisam smio raditi kao odvjetnik jer nitko tko je bio osudivan nije mogao raditi kao odvjetnik.

Godine 1989, bio sam uključen u osnivanje HDZ-a te postao generalni sekretar stranke. Godine 1990, postao sam predsjednik Vlade Republike Hrvatske u okviru SFRJ. U jesen 1990, otišao sam u Beograd i postao prvo potpredsjednik a potom predsjednik Predsjedništva SFRJ. Tada su još uvijek važili zakoni i ustav SFRJ. Obavljao sam dužnost šefa kolektivnog Predsjedništva i vrhovnog zapovjednika oružanih snaga.

Predsjednik Vlade, Ante Marković, je bio zadužen za izvršnu vlast. Predsjedništvo je kontroliralo svu vlast. Nije bilo jasne distinkcije između izvršne vlasti i ovlašćenja Predsjedništva. Moralo je dolaziti do konzultacija između tih dviju vlasti. Predsjedništvo je bilo ujedno i kontrolni i savjetodavni organ. Predsjedništvo Jugoslavije se razlikovalo od Predsjedništva republika. Predsjedništvo SFRJ je donosilo odluke konsenzusom a u republikama se odlučivalo većinskim glasom. Predsjedništva republika su kontrolirala snage sigurnosti, tj., policiju – MUP. Ministar obrane je bio zadužen za logistiku i obranu. Ali zapovjedništvo je bilo u rukama Predsjedništva. Nakon izbora, nakon što je Hrvatka postala nezavisna, stvari su se promijenile, dobili smo polu Predsjednički sustav. TO je bila samo pod republikom a JNA je bila pod zapovjedništvom Saveznog Predsjedništva. Ako se htjelo aktivirati TO moralo se konzultirati Predsjedništvo Republike. Kasnije su promijenili ustav po kojem je Predsjednik Republike mogao aktivirati TO.

Kada sam ja bio u Predsjedništvu SFRJ, bio sam dio kolektivnog vodstva države. Predsjedništvo je odlučivalo o pitanjima rata i mira i uskladivalo stavove jugoslavenskih predstavnika u svijetu koji su dolazili iz različitih republika imenovanjem i razriješenjem ambasadora. Predsjedništvo je također bilo i kolektivni šef JNA. Bilo je zaduženo za funkcioniranje vlasti. S obzirom da su se odluke donosile konsenzusom nije baš uspjevalo. To je naročito vrijedilo za Srbiju koja nije voljela Federaciju. Kada su države de facto stekle nezavisnost, Srbija je bila uznemirena jer je htjela imati kontrolu nad Predsjedništvom. Kad sam rekao da ću biti posljednji Predsjednik Jugoslavije to je bilo zato što ništa nije funkcionalo. Sve je bilo blokirano. Kosovo i Vojvodina, kao dijelovi Srbije, bili su preuzeti od strane Srbije.

Godine 1991., vratio sam se u Zagreb gdje sam postao predsjednik Izvršnog odbora HDZ-a. Tu sam funkciju obnašao zato što je ukinuto mjesto generalnog sekretara – zapravo se radilo o istom poslu. Tu sam funkciju obnašao do izbora kad sam izabran za predsjednika Sabora. Godine 1994 napustio sam HDZ i u vlasti ostao kao zastupnik, premda nisam bio u HDZ-u. Onda smo 1995., ja i suradnici, osnovali HND, Hrvatsku nezavisnu demokraciju /sic/. Ove godine, 1997., HND se udružio s HNS-om, Hrvatskom narodnom strankom, a ja sam postao potpredsjednik HNS-a.

#### RAZVOJ HDZ-A U HRVATSKOJ I NJENA POZICIJA U ODNOSU NA BOSNU I HECEGOVINU

U vrijeme kad se osnovala HDZ osnivale su se i druge stranke. Do tog vremena nije bilo moguće osnovati stranku. Prva registrirana politička stranka je bila HSLS, Hrvatska socialno liberalna stranka. HDZ je osnovana kao zajednica a ne stranka. To je bilo zato što smo se bojali da će komunisti ostati na vlasti i neće dozvoliti političke stranke. Čak i kad je HDZ postala politička stranka zadržali smo isto ime.

Od samog početka, HDZ je djelovala kao pokret a ne stranka. Još uvijek ju se predstavlja kao pokret. Ne naginje posebno ni lijevo ni desno. Tuđman mijenja smijer po njegovim potrebama na osnovu političke situacije u datom trenutku. Pokreti su mobilni nisu statični. Jedini faktor koji se može identificirati su osobni interesi članova stranke. Sve više je bilo očito da HDZ želi ostati na vlasti stjecanjem kapitala. Kad bi izgubili izbore ostali bi utjecajni jer kontroliraju kapital. Zato je HDZ ušla u sve strukture. Rijetki su mogli ostati na vlasti ako nisu bili u HDZ-u. U procesu

privatizacije HDZ se koristila državnim aparatom da bi svojim članovima olakšala uspon na vlasničke i kontrolirajuće pozicije. Oni nažalost nisu bili školovani menadžeri što je pogodilo razna područja privrede. HDZ je tako mogla imati politički utjecaj kroz ekonomsku kontrolu i vlasništvo ukoliko bi izgubili vlast.

Izvorna platforma HDZ-a kad je osnovana je bila parlamentarna demokracija i slobodno društvo. U platformi nema ništa napadačko. Problemi su nastali kad je Tuđman počeo zloupotrebljavati ratnu situaciju. Donosio je odluke i dekrete koje je trebao donositi parlament. Izvorna platforma je bila da HDZ bude demokratska stranka. U početku u HDZ-u nije bilo nacionalne isključivosti. Na primjer, na referendumu se 94% populacije izjasnilo za nezavisnu Hrvatsku. Srbi su činili 12% populacije. Kako je nacionalizam rastao u Srbiji i kod Srba u Hrvatskoj – to je povećavalo hrvatski nacionalizam. Izvorni HDZ je bio nacionalni a ne nacionalistički pokret.

Nacionalizam se počeo razvijati tek nakon prve srpske pobune. Nije bilo nikakvih teritorijalnih ambicija prema Bosni u HDZ-u u vrijeme kad je stranka osnovana. Nakon pobune u Kninu, Tuđman je ustajao na sastancima HDZ-a govorći da će rezultat toga biti to što će u Hrvatskoj ostati 3 do 5% Srba. Ništa nismo poduzeli protiv Miloševića koji je tjerao Srbe na homogenizaciju jer HDZ nije za to imao politike – već je hrvatske Srbe gurao prema njemu. To je bilo katastrofalno.

Tuđmanove izjave o /?iseljavanju/ Srba su davane u uskim krugovima političkog rukovodstva. Istovremeno, Tuđman je zvao Belu Tonkovića, vođu hrvatskog pokreta u Vojvodini. Tuđman je ponudio Hrvatima u Vojvodini mogućnost da dođu u Hrvatsku ukoliko bi se situacija u Vojvodini pogoršala zbog Miloševićeve politike etnički čiste Srpske države. Tonković to nije prihvatio, on se tome suprotstavio te se razišao s Tuđmanom. Tonković je smatrao da Mađari, Srbi i Hrvati trebaju živjeti zajedno u Vojvodini.

Nezavisnost je bila glavni HDZ-ov cilj. U to vrijeme ništa vezano uz etničke manjine nije bilo dio naše platforme. Štoviše, u našem smo ustavu naveli da je Hrvatska država svih njenih građana a ne svih Hrvata. Samo smo u preambuli ustava spomenuli povijest stvaranja hrvatske države navodeći da je hrvatski narod stvorio hrvatsku državu. Nije bilo javnih očitovanja glede podjele Bosne u to vrijeme.

## KONTAKTI I RAZGOVORI O PODJELI BOSNE

Kao predsjednik SFRJ često sam bio u koordinaciji s Franjom Tuđmanom, koji je bio predsjednik Republike Hrvatske. Za vrijeme formiranja HDZ-a i Hrvatske, Tuđman je imao dvije različite ideje o Bosni. Prva je bila da je htio podijeliti Bosnu i Hercegovinu ali nije smatrao da je to moguće. Tada je govorio da nema Bosne bez Hrvatske ni Hrvatske bez Bosne. To je bilo do Karadžorđeva. Poslije Karadžorđeva se Tuđman promijenio. Smatrao je da je moguće podijeliti Bosnu i radio je sve da se Bosna i podijeli. To je dovelo do potpuno drugačijeg odnosa prema Bosni i situaciji u njoj. Nakon toga Tuđman i ja smo se razišli u svakom svrhovitom pogledu. Ja sam smatrao da Bosnu nije moguće podijeliti. Austrija, Mađarska i Turska su se sve bile borile da zauzmu cijelu Bosnu za sebe. Tuđman i Milošević su smatrali da se premještanjem stanovništva može promijeniti Bosnu i podijeliti je. Zato je Milošević osnovao RS a Tuđman HZ-HB. U tom su se pogledu Tuđman i Milošević slagali. Od početka stvaranja država u bivšoj Jugoslaviji oni su se sastali 48 puta. Zamislite kako bi apsurdno bilo da su se Hitler i Churchill toliko puta sastali za vrijeme II svejtskog rata. I ovdje je to bilo suludo, vodili smo obrambeni rat a istovremeno se šefovi država sastaju. Oni su se dogovorili o etničkom čišćenju i proširenju vlastitih granica. Zato Miloševića nije bilo briga kad su nako operacije Oluja Srbi otišli iz Hrvatske. Sve je to bilo zasnovano na dogovoru. Ja nisam htio prihvati takvu filozofiju niti koncentraciju moći na jednom mjestu umjesto parlamentarnog sustava. Sada u hrvatskoj mi naginjemo totalitarnoj državi.

Borisava Jovića sam upoznao u Beogradu u veljači 1991. Rekao mi je da oni nisu zainteresirani za Srbe u Hrvatskoj već za 66% Bosne i Hercegovine što će i uzeti. Joviću sam rekao ako nema ambicija prema Hrvatskoj internacionalizirajmo problem Bosne i sprječimo rat kroz razgovore i pregovore. Pod internacionalizirati sam mislio uključivanje međunarodnih i evropskih mehanizama. Rekao sam tada Joviću da je srpska politika naoružavanja Srba u Hrvatskoj preko JNA ravna samoubojstvu jer će se Hrvati također naoružati što će rezultirati sukobom. Kako su Srbi činili samo 12% stanovništva to je značilo da će Srbi u Hrvatskoj nestati.

U ožujku 1991, organizirao sam prvi sastanak između Miloševića i Tuđmana. Prvotni cilj sastanka je bio sprječiti rat uopće a trebao je biti između mene, Tuđmana, Milošević i Borisava Jovića. Petnaest dana poslije Tuđman mi je rekao da će se samo

sastai on i Milošević u Karadordževu a Jović i ja nećemo prisustvovati. Mislim da je tu sve počelo.

S obzirom da je u Karadordževu bilo zuastavljeni Hrvatsko proljeće, ja sam htio da se sastanu negdje drugdje. Tuđman mi je rekao da nije važno gdje će se sastati te da nije bilo moguće da se njih dvojica nasamo sastanu nigdje drugdje. Hrvatsko vodstvo je nestrpljivo čekalo Tuđmana da se vrati sa sastanka u Karadorevu. Kad se vratio bio je sretan. Rekao je da je Kadijević obećao da vojska neće napasti i da je Milošević pristao da Hrvatska dobije područje Banovine i zapadnu Bosnu: Kladuša, Cazin i Bihać. Pitao sam Tuđmana zašto bi Milošević to radio kad u tome nema logike. Srbija će ratovati u Bosni i cijeli svijet će biti protiv toga. Hrvatska neće ratovati a stecī će teritorije. Tuđman je rekao da ja ne znam povijesne presedane koji iz tog proizlaze. Poslije Karadordževa u Beograd je počeo odlaziti Hrvoje Šarinić, predstojnik Tuđmanova ureda, a Smilja Avramov, Miloševićeva savjetnica, dolazila je u Zagreb. Mislim da je to bilo da bi se utvrdili detalji sastanka u Karadordževu što nije imalo logike jer smo bili u ratu.

Nakon toga sastavljeni je komisija za izradu karata. Josip Šentija, jedan od Tuđmanovih savjetnika, bio je jedan od prvih voditelja komisije. Odbio je ići u Beograd i crtati karte. Zamijenio ga je Zvonko Lerotic, isto savjetnik. On je za vrijeme rata išao na relaciji Zagreb Beograd. To je bilo sve od 1991 /sic/. Prvotno, Tuđman je govorio da je postojala povijesna nužnost da se Bosna podijeli jer poslije Drugog svjetskog rata Bosna nikako nije trebala biti stvorena. Čak je i Lerotic dao otkaz vidjevši da je nemoguće podijeliti Bosnu. Tada je Tuđman doveo Dušana Bilandžića. Bilandžić je sudjelovao u radu te komisije ali nije vjerovao u podjelu Bosne. Tuđman mu je obećao mjesto u Hrvatskom uredu u Beogradu. Tuđman i Bilandžić su zbog toga imali otvorenu debatu. Na poslijetku, Tuđman mu nije dao to mjesto. Bilandžić mi je rekao da je Tuđman inzistirao na prihvaćanju karata o podjeli Bosne. Bilandžić je mislio da to nije moguće.

Nakon Karadordževa sazvao sam redovnu sjednicu Predsjedništva SFRJ. Tuđman mi je rekao da će on Milošević i Veljko Kadijević, ministar obrane, malo kasniti te sam tražio da se početak odgodi. Bogić Bogičević, koji je bio pretstavnik BiH u Predsjedništvu SFRJ, me pitao znam li o čemu se razgovaralo u Karadordževu. I Izetbegović je htio znati isto. Rekao sam Bogičeviću i Izetbegoviću i ostalima

prisutnima na sastanku da samo znam što su pjevali, figurativno, "Nema više Alije" – što je tada bila popularna pjesma u Bosni – znači nema više Bosne.

Srpsko-hrvatski kontakti o ratu u Hrvatskoj i podjeli Bosne su se vodili na dva nivoa. Na jednom nivou su bili kontakti Milošević Tuđman a na drugom oni između predstavnika RS i HZ-HB, Karadžića i Bobana koji su se satali u Grazu, a kad se Boban vratio rekao je da više nema neriješenih pitanja između Bosanskih Hrvata i Bosanskih Srbaca.

Nakon Karađorđeva, mene su isključili iz rasprava koje su se ticale Bosne. U prosincu 1993., Tuđman me pozvao u ured i rekao da ja opstruiram njegove dogovore s Miloševićem glede Bosne jer sam bio rekao da Miloševića treba objesiti. Tuđman mi je rekao da bi mogao postići dogovor s Miloševićem za mjesec dana. Rekao mi je da odem u toplice, u Belgiju. Rekao mi je da učim Francuski da mogu biti ambasador u Francuskoj ili Švicarskoj. Nisam mogao javno objaviti da idem učiti francuski nakon što sam izabran u parlament. Rekao sam Tuđmanu da će uzeti mjesec dana odmora. Zapravo, u siječnju 1994 ja sam zaista i otisao na odmor. Rekao sam da sam na bolovanju i odmoru.

Kad sam se vratio pisao sam Tuđmanu. Tuđmanova tajnica Zdravka Bušić me nazvala i rekla da Tuđman hoće sa mnom razgovarati. Kad smo se našli rekao mi je da nisam uradio ono što sam obećao. Rekao sam mu da sam obećao da će otići samo na mjesec dana i da je mjesec dana dovoljno da se postigne dogovor s Miloševićem.

Vidio sam Franju Borasa, predstavnika HZ-HB i Nikolu Koljevića iz RS u Predsjedničkim dvorima u Zagrebu neposredno prije sastanka u Grazu. Ručao sam s Borasom, Koljevićem i Tuđmanom i razgovarali smo o Shakespeareu. U to vrijeme sam često odlazio Tudmanu ali me nisu očekivali kad su Boras i Koljević bili тамо. Kad sam video Borasa i Koljevića rekli su mi da su to neformalni sastanci s Tuđmanom jer je pitanje Bosne već riješeno. Nisam bio pozvan na službeni dio sastanka samo na ručak. Često sam u Predsjedničkim dvorima vidao Franju Lasića, također predstavnik HZ-HB, Daria Kordića i Matu Bobana.

Bio sam na sastanku sa Tuđmanom i Nikicom Valentićem, koji je bio predsjednik Vlade Hrvatske. U razgovoru sam Tuđmanu rekao da je Boban obični kriminalac.

Nikica Valentić, koji je usto bio Bobanov odvjetnik prije rata, se složio i rekao da je Boban bio optužen za 47 kriminalnih djela (mislim da se radilo o privrednom kriminalu između poduzeća). Tuđman nam je rekao da mi ne znamo Bobana. Tuđman mi je rekao da je Boban jedini čovjek koji provodi njegovu politiku i koji ga razumije. "Njegovu politiku" sam shavtio kao Tuđmanovu politiku u Bosni.

Nakon redovnog mjesecnog sastanka između HDZ-a hrvatske i HDZ-a Bosne iznenadilo me kad sam video Bobana, Koštromanu i Kordića na ručku. Mene je na ručak pozvala Tuđmanova sekretarica. Vjerujem da su mene pozvali u pokušaju da me pridobiju na Tuđmanovu stranu. Tu su bili predstavnici hrvatskog i bosanskog HDZ-a. Ručkovi kod Tuđmana obično traju oko sat vremena. Stalno su govorili o "humanom preseljenju stanovništva". To je bilo prvi put da sam čuo za taj izraz i činilo se da je to umjesto rata, svaka bi grupa išla u svoju domovinu. Hrvati na hrvatsku stranu a Srbi na srpsku a Muslimani bi išli na muslimansku stranu i svi bi razmjenjivali kuće s drugima da bi olakšali ljudima preseljenje. Moj je utisak bio da su se oni jasno dogovorili o podjeli Bosne. Ovaj se razgovor vodio u vrijeme muslimansko hrvatskog sukoba.

#### HDZ U BOSNI: ODSTRANJIVANJE KLJUJIĆA I BOBANOV USPON

Ante Baković i Perica Jurić su bili odgovorni za stvaranje HDZ-a u BiH. Prvotno članstvo je bilo višeetničko, bilo je puno Hrvata ali i nešto Muslimana. To je bilo krajem 1989 i početkom 1990. I ja sam nekoliko puta išao u Sarajevo u to vrijeme. Prvi predsjednik HDZ-a BiH je bio Dr. Davor Perinović. Smjenjen je jer je Zagreb otkrio da mu je djed bio Srbin. To zapravo nije bio pravi razlog već zato što je on bio "integracionalist". Program stranke u Bosni je bio isti kao HDZ-ov program u Hrvatskoj. U početku je radni odnos između Muslimana i Hrvata bio dobar. Prvi predsjednik stranke je zagovarao koegzistenciju. To je Tuđmanu smetalo. Tako je predsjednik HDZ-a BiH postao Stjepan Kljujić.

I Kljujić je bio integracionalist. Oženjen je Muslimankom. Njega je prvotno izabrao Zagreb. Tuđman ga je izravno izabrao. Kad je Zagreb odbio prvog predsjednika Perinovića, ja sam putovao s Pericom Jurić i don Antom Bakovićem u Sarajevo, njih obojica su bili članovi Predsjedništva zagrebačkog HDZ-a. Bilo je malog razmimoilaženja jer je Baković htio biti šef HDZ-a BiH. Nekako je došlo do

razmimoilaženja jer smo mi htjeli Kljujića. Kljujić je prvotno izabran jer je branio nezavisnost BiH. Kako se Tuđman približavao Miloševiću oko planova o podjeli BiH, Kljujić više nije bio poželjan Tuđmanu.

Tuđman mi je rekao da je Kljujić jedan od "Alijinih" Hrvata jer nije štitio interes Hrvata u BiH. Trebali su pronaći nekoga u koga bi Hrvati u Bosni imali povjerenje. Tuđman mi je rekao da trebam ići na sastanak HDZ-a BiH u Široki Brijeg kako bi Kljujić podnio ostavku. Nisu htjeli da dobije otkaz jer bi to izazvalo previše skandala.

Stigao sam na HDZ sastanak u Široki Brijeg kad su svi predstavnici HDZ BiH bili tamo. Većina ih je podržavala Kljujića. Ispitivao sam teren na sastanku kako bih vidio mišljenja predstavnika o Kljujiću a onda zamolio Kljujića da dođe u stranu i razgovara sa mnom. Rekao sam mu da neki ljudi misle da bi on trebao razmisljiti o odstupanju sa dužnosti čelnika stranke u BiH, ali da vidim da ima veliku podršku. Rekao sam da će to prenijeti Zagrebu. Kljujić me pitao je li Tuđman želi da se on ukloni. Rekao sam mu da je to apsolutno točno. Kljujić je zatim rekao da ako ga Tuđman zaista želi maknuti onda će se Tuđman potruditi da se on makne. Kljujić je rekao da bi mogao ostati bez glave. Dodao sam da mi je Tuđman izdao izričita uputstva ali da sam vidio da ga drugi podržavaju. Kljujić je ipak rekao da će otići. Nakon sastanka potpisao je ostavku sjeo u auto i otišao u Srajevo. Rekao sam Kljujiću da ne mora predati ostavku da se vraćam u Zagreb i da će Tuđmanu reći da on (Kljujić) ima veliku podršku. Kljujić je rekao da ako Tuđman hoće da se on makne onda će se on maknuti.

Nakon Kljujićeve ostavke prisutni na sastanku su izabrali privremenog predsjednika Dr. Milenka Brkića, Hrvata iz Hercegovine. I on je zagovarao suverenu Bosnu i nije dobio odobrenje Zagreba. Ali Zagreb tada nije naznačio tko bi trebao naslijediti Kljujića. "Hercegovačko" krilo HDZ-a je još uvijek bilo u manjini, tako da je izabran Brkić. Ubrzo poslije toga na Brkića je vršen pritisak iz Zagreba jer je i on bio za cjelovitu Bosnu. Tako je on podnio ostavku a Boban je odmah došao na vlast. Nisma naznačio tim dogadajima, tako da nemam izravih spoznaja kako se to dogodilo.

Godine 1992 netko mi je donio odluku HVO-a kojom su stupili na vlast. Tom odlukom se pozivalo na smjenu svih lokalnih legalno izabranih općinskih čelnika a HVO bi potom imenovao njihove nasljednike, birane od HVO-a. To je zapravo

značilo nelegalno rušenje legalno izabranih službenika. To je u biti bio puč gdje se vlast usurpiralo neleglanim putem. HDZ BiH je dobila veći postotak glasova nego što je bilo Hrvata u Bosni tako da su bili u dobroj poziciji. HDZ je imao oko 24% glasova premda su Hrvati činili samo 17% populacije. Neki su Muslimani glasali za HDZ pa je /HDZ/ tako bio u većini a HVO je mogao prigrabiti vlast. Moje stajalište je bilo da je HVO bio izvan zakona i da nije imao pravo smijeniti legalno izabrane predstavnike. Zapravo su ti izabrani predstavnici trebali birati HVO predstavnike. Razgovarao sam s Vicom Vukojevićem koji je bio član hrvatskog parlamentarnog odbora /sic/ i HDZ-ov odvjetnik za pitanja vezana za BiH. On je bio u stalnom kontaktu s HDZ-om BiH, i ja sam rekao da ako se vlast nelegalnim putem mijenja da je to protiv interesa Hrvata. Sreo sam se i s Bobanom i rekao mu istu stvar. Boban je rekao da se Tuđman složio s tom odlukkom da se HVO postavi iznad izabranih predstavnika te da su opravdanost i procedura za HVO djelovanje sačinjeni od strane tima odvjetnika u Zagrebu uključujući profesora Smiljka Sokola i Vukojevića.

Otišao sam Tuđmanu i rekao mu da je moje mišljenje da je to puč protiv legalno izabrane vlasti. Tuđman mi je rekao da se slaže sa mnom ali dva dana poslije rekao mi je da se ne mijesam u pitanja BiH i da je Vukojević sada odgovoran za hrvatsku politiku u Bosni. Nakon toga ja sam samo indirektno viđao HDZ delegacije iz Bosne u Zagrebu, u prolazu. Delegacije su obično činili Mate Boban, Dario Kordić, Ignjac Koštroman, Miro Lasić i Ante Valenta. Od dana osnutka HDZ BiH, delegacije iz BiH su dolazile u Zagreb svakog mjeseca. Kasnije su bile najavljuvane kao službene posjete predstavnika HZ-HB.

Kad je izbio sukob u BiH sa srpskim agresorom HVO je bio slab. Postojao je dogovor između Tuđmana i Izetbegovića po kojem je dogovorenod da hrvatske snage mogu ući na teritoriju BiH da se bore protiv zajedničkog srpskog agresora, međutim ulazeњe HV u BiH je bilo kršenje hrvatskog ustava. HV može ići u drugu zemlju samo uz odobrenje Sabora jer je jedino Sabor taj koji može odobriti slanje hrvatske vojske u drugu zemlju. O tome se nikad nije raspravljalo.

### POČETAK HRVATSKO-MUSLIMANSKIH NEPRIJATELJSTAVA

Nakon što je počeo muslimansko-hrvatski sukob, koji se dogodio većinom zbog Hrvata, ja sam osobno naredio da parlamentarna komisija podje u Mostar. Na čelu te

komisije je bio Drago Krpina. Krpina me je izvjestio da je situacija tamo napeta te da Muslimane treba iseliti iz Mostara. Rekao je da je doseljenje Muslimana iz istočnih krajeva Bosne promijenilo demografsku sliku Mostara. Ti Muslimani bježeći pred Srbinima su doveli do promjena unutar stanovništva te da će tamo doći do velikog sukoba. Rekao sam Krpini da to ode reći Tuđmanu. Ne znam što je on rekao Tuđmanu ali nakon toga je uslijedio brutalni rat. Za svakih 13 granata koje su Hrvati poslali na istočni Mostar Muslimani su poslali 1 granatu na zapadni Mostar.

Komisija je tvrdila da je Boban izdao odluku da svi Muslimani koji su bili došli na to područje iz drugih mjesteta imaju biti iseljeni. Ti Muslimani, međutim, nisu imali kamo otići. U to vrijeme sam doznao da su Hrvati osnovali logore za Muslimane. Ne znam tko je izdao zapovijed da se osnivaju logori. Mnogi Muslimani koji su bili članovi HVO bili su razoružani i odvedeni u logore. Ne znam tko je organizirao logore niti znam osoblje logora niti kako su bili organizirani. Ljudi u Hrvatskoj zaduženi za politiku prema Bosni jamačno su znali za logore. Nije bilo snimaka na televiziji koji bi pokazivali da bilo tko iz Hrvatske dolazi posjećivati logore – njihovo postojanje je bila tajna. Jedan Hrvat iz Švicarske je posjetio logore i bio jako prestrašen. Pričao mi je o logoru Dretelj, da su uvjeti staršni, i također da se planira rušenje mostarskog mosta. To je bilo dok je Slobodan Praljak bio šef HVO-a. Već su bili uspostavili koordinate za napad na most. Nazvao sam Janka Bobetku, načelnika Glavnog stožera HV, zna li što o ovome. No most je tada srušen. Mislim da nije bilo strateškog razloga – radilo se o sibmolici. Ista osoba koja je meni rekla /za logore/ također se srela i s Tuđmanom i možda mu je rekla za logore.

Ministar obrane, Gojko Šušak, i Tuđman su izdali odluku da čitave jedinice HV trebaju ići u BiH, ali javno su govorili da nema prisustva HV u BiH, samo “dobrovoljci”. No sanduci su stizali i obitelji su se bunile. Roditelji hrvatskih vojnika su dolazili u parlament pojedinačno i u grupama i bunili se da njihova djeca nisu dobrovoljci već da ih se tamo šalje, da su mobilizirani od strane HV. U vrijeme kad su se dešavali ovi prosvjedi nazvao sam Šuška i pitao što se dešava. Rekao mi je da jedinice hrvatske vojske nisu tamo ali da ima dobrovoljaca. Rekao sam mu da mi dolaze roditelji a on mi je rekao da su mi se pobrkali lončići. Kasnije su mi sami vojnici dolazili ili istupali na skupovima i forumima i govorili da im je naređeno da skinu oznake HV i stave HVO oznake. Mnogi su zvali u radio emisijama i govorili isto. Mnogi mladići koji su bili vojnici govorili su mi o ovome osobno. Po onome što

sam čuo i od roditelja i od vojnika nisma vjerovao Šušku. Washingtonskim sporazumom, srećom, sve to je prestalo. No nije bilo javnih objava, hrvatsko ministarstvo obrane mora imati dokumente o ovome.

Svi Hrvati imaju pravo na dvojno državljanstvo i gdje god se nalazili mogu glasati na hrvatskim izborima. HDZ je to debelo koristio – Hrvati iz Bosne su imali 12 predstavnika u Saboru. Neki od ovih su istovremeno bili službenici u vlasti HZ-HB. Neki su još uvijek u Saboru. Božo Rajić je bio ministar obrane u BiH istovremeno kad i zastupnik u Saboru. Ostali su bili Marić i Šoljić. Dakle funkcionari HZ-HB/HR-HB su mogli i mogu biti zastupnici u Saboru. Oni i ostali iz Bosne su svi dobili hrvatske putovnice bez problema. Hrvati u BiH su autohtono stanovništvo pa nema logike da imaju državljanstvo Hrvatske.

Kad su počeli sukobi oko Prozora i Vareša u srednjoj Bosni, posjetio me Vukojević. U to vrijeme ja sam bi predsjednik parlamenta a on je bio zastupnik. Rekao mi je da je postao brigadir u HVO-u. Kao saborski zastupnik slikao se u uniformi HVO. Pitao sam ga znali što se dogodilo u Prozoru. Rekao je da "smo ih mi (HVO) ubili toliko da ih se nije moglo kamionom prevesti." Rekao je da nije bilo hrvatskih žrtava. Izbacio sam ga iz ureda i više nikad nismo razgovarali. Bilo mi je jasno da su nasumično ubijali ljudi ako su žrtve bile tolike kako je on opisao.

Tuđman je htio zaokružiti teritorij u Bosni koji je kasnije htio za Hrvatsku. Na sastancima u Predsjedničkim dvorima kojima sam nazočio, i gdje je Kordić bio najglasniji, Tuđman je rekao, "Ono što držimo oružjem bit će naše". Tuđman je to rekao u više prilika. Ja sam to shavćao kao dio hrvatske države no to nije bilo izričito rečeno. Kordić je stalno bio tamo zajedno s članovima predsjedništva HDZ-a BiH kao što su Boban, Koštroman, Valenta, Božo Rajić i Jadranko Prlić. Nazočili su i vojni zapovjednici ali se ne sjećam koji. Na jednom sam se sastanku više s njima družio i razgovarao s Kordićem. Rekao mi je da kad njegove snage prođu Busovaču provest će se sve do Save. Ja sam ga pitao kako će to uraditi. On je odgovorio s AK-47. Rekao sam mu, "Slušaj Kordić, i fetus zna o politici više od tebe".

Kad je Sarajevo bilo okruženo, Šefko Omerbašić me posjetio i rekao da su prikupili novac, kupili oružje i poslali ih u Sarajevo preko Busovače. HV vojnici su pratili oružje, uključujući i HV vojнике koji su bili Muslimani. Veliki broj Muslimana se

došao priključiti HV-u na početku rata u Hrvatskoj. Kordić je uhitio te Muslimane iz HV-a i uzeo svo oružje tako da je Omerbašić prosvjedovao. Nazvao sam Bobana i pitao što zna o tome. Odgovorio je da ne zna ništa. Tražio sam da dozna što se dogodilo i da nešto poduzme. Boban je pitao što da uradi ukoliko Kordić ne dopusti. Onda sam ja u šali rekao ubij ga. Nakon toga Tuđman me nazvao i pitao jasam li ja izdao zapovijed da se Kordić ubije. Ja sam rekao da sam htio da oružje prode a da je on bio zapreka tome. Boban i Kordić su surađivali sa Srbima protiv Muslimana tako što su sprečavali da oružje namijenjeno Muslimanima u Sarajevu zaista i dode do nih.

U to vrijeme ja sam bio predsjednik Sabora a Valentić je bio predsjednik Vlade, često sam se sretao u saborskim hodnicima s Fikretom Abdićem. Preko Valentića sam doznao da Abdić dobiva velike količine goriva od INA-e u Zagrebu. Abdić se borio protiv ABiH. Rečeno mi je da su tone goriva u cisternama odlazile na srpsku stranu. Nama je to bilo iznenadujuće jer smo se borili protiv Srba a istovremeno smo ih opskrbljivali gorivom.

Nije bilo službenog prosvjeda oko događaja u Lašvanskoj dolini. Bilo je jasno da je to bio dio veće sheme preseljenja stanovništva. Možda je proteklo mjesec ili dva nakon incidenta u Ahmićima kad sam pričo s Bobanom u Zagrebu. Rekao mi je da je jedan Englez bio upleten i da su odgovorni za zločin nosoli crne uniforme. Pitao sam znaš li tko je nosio uniforme a Boban je odgovorio da su to mogli biti Srbi te da netko pokušava diskreditirati HVO.

Muslimani i Hrvati su se dobro slagali u Varešu ali su ljudi iz Kiseljaka isprovocirali stvari. Ratni zločini u Stupnom Dolu su bili provokacija za Muslimane kojom je netko iz HVO-a mogao uvjeriti Hrvate da napuste Vareš. Bilo je jasno da će Muslimani reagirati, to je zapravio i bio plan.

Boban mi je rekao da je od kad je izabran za predsjednika HZ-HB on izvršavao ono što je Zagreb htio, a Zagreb je značilo Tuđman. To je rekao dok je još bio predsjednik HZ-HB, da izvršava politiku Zagreba. Kad više nije bio predsjednik HZ-HB rekao je da je "bio" provodio politiku Zagreba i to je bila ispravna politika. To mi je rekao u listopadu ili studenom 1996 u hotelu Intercontinental u Zagrebu. Naposlijetku, razgovaramo, obojica smo bivši šefovi država, on Herceg-Bosne a ja Jugoslavije.

**POTVRDA SVJEDOKA**

Ova izjava mi je pročitana na hrvatskom jeziku i sadrži sve što sam rekao, po svom znanju i sjećanju. Izjavu sam dao dobrovoljno i svjestan sam da se može upotrijebiti u sudskom postupku pred Međunarodnim sudom za kazneno gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog prava počinjena na području bivše Jugoslavije od 1991, kao i da mogu biti pozvan da javno svjedočim pred Sudom.

Potpis:

Datum: 19 travanj 1997

/potoisano/ /potpisano/ /potpisano/

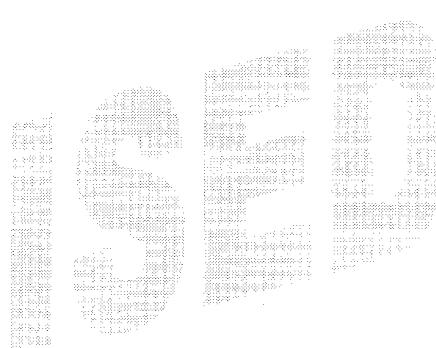
**POTVRDA PREVODITELJA**

Ja, /redigirano/, prevoditelj, potvrđujem sljedeće:

1. Imam odgovarajuće kvalifikacije i odobrenje Međunarodnog suda za kazneno gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. godine da prevodim s hrvatskog na engleski jezik, kao i s engleskog jezika na hrvatski.
2. Gosp. Stjepan Mesić mi je rekao da on govori i razumije hrvatski jezik.
3. Usmeno sam preveo gore navedenu izjavu s engleskog jezika na hrvatski u prisustvu gosp. Stjepana Mesića koji je pokazao da je čuo i razumio moj prijevod ove izjave.
4. Gosp. Stjepan Mesić je potvrdio da je sve navedeno u ovoj izjavi, onako kako sam je ja preveo, istinito po njegovom znanju i sjećanju te ju je shodno tome potpisao na odgovarajućem mjestu.

5. Datum: 19 travanj 1997

Potpis: /potpisano/ /redigirano/

A highly pixelated, black-and-white version of a handwritten signature, appearing as a dense grid of dots.A highly pixelated, black-and-white version of a handwritten signature, appearing as a dense grid of dots.

/rukom pisano: D 6-64 – D 6-77; 6084, potpis/

**MEĐUNARODNI KRIVIČNI SUD ZA BIVŠU JUGOSLAVIJU**

Predmet br: IT-95-14-T

/pečat: poverljivo/

Pred sudijama: Sudija Claude JORDA, predsedavajući  
Sudija Haopei LI  
Sudija Fouad RIAD

Sekretar suda: Gospođa Dorothee de SAMPAYO GARRIDO-NIJGH

Datum: 12. maj 1997.

TUŽILAC  
protiv  
Tihomira BLAŠKIĆA

ZAHTEV TUŽILAŠTVA ZA SASLUŠANJE IN CAMERA I ZAHTEV ZA  
DODATNE ZAŠTITNE MERE VEZANE ZA IDENTITET SVEDOKA I IZJAVE  
DATE ODBRANI

Tužilaštvo:

Gospodin Mark B. HARMON  
Gospodin Gregory KEHOE  
Gospodin Andrew CAYLEY

ZAPEČAĆENO – NIJE ZA JAVNOST

**ZAHTEV TUŽILAŠTVA ZA SASLUŠANJE IN CAMERA I ZAHTEV ZA  
DODATNE ZAŠTITNE MERE VEZANE ZA IDENTITET SVEDOKA I IZJAVE  
DATE ODBRANI**

**I**

**UVOD**

Tužilaštvo ovim zahtevom želi da ukaže pretresnom veću na ozbiljnu povredu bezbednosti vezanu za otkriće koje ima uticaj na bezbednost svedoka Tužilaštva u gore navedenom slučaju i zahteva hitno saslušanje in camera kako bi se utvrdile okolnosti pod kojima se izjava Stipe MESIĆA data Tužilaštvu, a koja je predata odbrani 2. maja 1997. i koju su oni primili 6. maja, pojavila tri dana kasnije u dva značajna hrvatska nedeljnika<sup>1</sup> Večernjem listu i Vjesniku. Tužilaštvo traži dodatne zaštitne mere vezane za obelodanjivanje identiteta svedoka Tužilaštva i izjava svedoka koje su prethodno date optuženom i njegovom braniocu, i traži proširenje delova Naloga koji je sadržan u "Odluci pretresnog veća I o zahtevima Tužioca od 24. juna i 30. avgusta 1996. u vezi sa zaštitom svedoka", u slučaju Tužilac protiv BLAŠKIĆA (2. oktobar 1996.). Konačno, Tužilac traži da bude privremeno oslobođen od daljeg obelodanjivanja identiteta do razrešenja ozbiljnih bezbednosnih pitanja pokrenutih u ovom Zahtevu.

**II**

**ISTORIJAT**

U dugom predpretresnom postupku vezanom za obelodanjivanje identiteta svedoka i izjava pre suđenja, Tužilac je izveo dokaze, u obliku svedočenja gospodina Simona LEACH-a, o nestabilnoj i opasnoj situaciji u Srednjoj Bosni i uticaju koji je to imalo na spremnost svedoka da saraduju sa Tužiocem, a Pretresno veće je zaključilo da: "...

---

<sup>1</sup> Predstavnici zagrebačke kancelarije MKSJ-a su izvestili o velikom broju izveštaja o ovom pitanju na hrvatskom radiju i televiziji.

Tužilac je do određene mere pokazao da postoji posebna situacija...”<sup>2</sup>. U svojoj odluci kojom se odbija zahtev Tužioca za posebne zaštitne mere za 87 svedoka čiji identiteti se nalaze u propratnom materijalu, Pretresno veće se oslonilo na uverenje branioca, kada se on obavezao na sledeći način:

Želeo bih da izjavim u vezi sa ovim, što je naravno značajno, da ne postoji opasnost pri ograničenom obelodanju, obelodanjivanju samo meni i gospodici PEDISIĆ i optuženom, uz odgovarajuće naloge suda i garancije. Mi nećemo deliti ove informacije sa javnošću. Nećemo ih deliti sa štampom. Odnosićemo se prema ovim informacijama sa najvećom pažnjom. Nisam čuo ništa, nikakav argument - a naročito ne u svedočenju gospodina LEACH-a – što bi moglo ukazati na suprotno<sup>3</sup>.

Prilikom davanja naloga Tužiocu da stavi na raspolaganje optuženom i njegovom braniocu kompletan tekst osamdeset sedam izjava, Pretresno veće je takođe naložilo:

3. Da će Tužilac dobiti, ukoliko bude smatrao da je to neophodno, u roku određenom u gore navedenim članovima 1 i 2, saglasnost potpisnika izjava da se izjave mogu dati na rasploganje Odbrani, i ukoliko to ne bude učinio, Tužilac neće moći da pozove te svedoke na suđenje.

4. Da optuženi, njegova odbrana i njihovi saradnici neće otkriti javnosti ili medijima niti imena svedoka niti bilo kakve informacije koje mi mogle dovesti do otkrivanja njihovog identiteta i da će osigurati da njihovi postupci neće omogućiti identifikaciju svedoka, pod pretnjom nepoštovanja Tribunal-a<sup>4</sup>.

Naknadno je Tužilac je obelodanio odbrani 67 od 87 izjava svedoka. Dvadeset svedoka je obavestilo Tužioca da ne žele da se njihovi identiteti otkriju odbrani jer strahuju zbog situacije u Srednjoj Bosni gde su mnogi od saradnika i potčinjenih optuženog na slobodi, uključujući optužene navedene iz originalne optužnice u ovom slučaju.

U naknadnim podnescima podnetim Pretresnom veću, Tužilac je obavestio Pretresno veće i odbranu da je bezbednost svedoka i dalje osetljivo pitanje od velike važnosti (Vidi: “Odgovor na zahtev optuženog za obelodaljivanje”, od 11. decembra 1996., na strani 16, i “Odgovor Tužioca na zahtev optuženog za privremeno puštanje na slobodu”, od 16. decembra 1996., strane 11-12).

<sup>2</sup> Tužilac protiv BLAŠKIĆA, “Odluka Pretresnog veca I o zahtevu Tužioca od 24. juna i 30. avgusta 1996., u vezi sa zaštitom svedoka” (2. oktobar 1996.), na strani 8 (u daljem tekstu: “Odluka”)

<sup>3</sup> Radni transkript, 19. septembar 1996., gospodin HAYMAN, strana 41, redovi 1-9. Takođe vidi Odluku, strana 7.

<sup>4</sup> Odluka, strana 11.

U petak 2. maja 1997., Tužilac je identifikovao dodatne svedoke koje je planirao da pozove na suđenje, uključujući i vrlo osetljivog svedoka gospodina MESIĆA, bivšeg predsednika Skupštine Republike Hrvatske, i poslao odbrani, preko kurirske službe, izjave gospodina MESIĆA i drugih svedoka<sup>5</sup>. Gospoda NOBILO i HAYMAN su dobili materijal 6. maja 1997. Tri dana kasnije, 9. maja 1997. tri strane izjave gospodina MESIĆA koje su predate odbrani, pojavile su se u Večernjem listu i Vjesniku, dva značajna hrvatska glasila (prilog A<sup>6</sup>) i očigledno je iz članaka objavljenih u ovim novinama da su dobili čitavu izjavu gospodina MESIĆA.

Namera Tužioca bila je da 9. maja 1997. identificuje dodatne svedoke od kojih su neki vrlo osetljivi i da preda njihove izjave odbrani, kada je saznala za ozbiljnu povredu bezbednosti svedoka koja je predmet ovog zahteva. Zbog toga što je ova povreda bezbednosti izazvala ozbiljnu zabrinost za bezbednost svedoka, Tužilac traži da se privremeno oslobodi obaveze dalnjeg obelodanjivanja informacija, do sudske rasprave u vezi sa ovim pitanjem.

### III

#### PRAVILNIK I SUDSKA PRAKSA

Pravila o postupku i dokazima koja se primenjuju na ovaj slučaj su sledeća:

/rukom pisano: IT-95-14-PT; 6080/

#### Pravilo 75 – Mere za zaštitu žrtava i svedoka

(A) Sudija Veća može, *proprio motu* ili na zahtev jedne od strana, na zahtev odnosne žrtve ili svedoka, ili na zahtev Odeljenja za žrtve i svedoke naložiti odgovarajuće mere za zaštitu žrtava i svedoka i njihove privatnosti, pod uslovom da su te mere u skladu sa pravima optuženog.

#### Pravilo 77 – Nepoštovanje Tribunala

<sup>5</sup> Gospodin MESIĆ nije svedok koji je obuhvaćen Odlukom od 2. oktobra 1996.

(C) Svaka osoba koja pokuša da ometa ili zastraši svedoka, može biti oglašena krivom za nepoštovanje suda i osudena u skladu sa potpravilom (A).

Uz ova Pravila, Sudsko veće je 2. oktobra 1996. godine izdalo i eksplizitni zaštitni Nalog, koji se odnosi na identitet svedoka i informacije vezane za njih – *supra*, pod 2.

#### IV ZATRAŽENA POMOĆ

U ovom slučaju, pitanja u vezi sa bezbednošću svedoka bila su i ostaju kritično pitanje po mogućnost nastavka ovog sudskog postupka. Javno otkrivanje i objavljivanje identiteta i izjave veoma osetljivog svedoka optužbe, tri dana nakon obelodanjivanja /tih činjenica/ branitelju optuženog, predstavlja veoma zabrinjavajući i zloslutan incident koji potencijalno ugrožava dobru volju svedoka da učestvuju u ovom susdskom postupku. U slučaju gospodina MESIĆA, čoveka zavidnog integriteta i hrabrosti i važne i poštovane javne ličnosti u Hrvatskoj, teško je i zamisliti podmukliji splet okolnosti od ove javne zasede koja je stvorena u namjeri njegovog ometanja i zastrašivanja. Podjednako je kritična i šteta koja je nanesena Tribunalu i poruka koju ovo kršenje pravila šalje ostalim svedocima optužbe – da njihove izjave nisu bezbedne, da one mogu završiti u šampi ili, još gore, u rukama zlonamernih pojedinaca u srednjoj Bosni, od kojih su neki optuženi zajedno sa ovim optuženim. Iako gospodin MESIĆ nije bio pokriven Nalogom od 2. oktobra 1996. godine, sasvim je jasno da su se do sada navedene obaveze branilaca podjednako odnosile i na identitet i na izjavu gospodina MESIĆA, kao i na svaki drugi oblik identifikacije svedoka i na izjave svedoka koje je tužilac dostavio odbrani.

Tužilac smatra da ovaj ozbiljan prekršaj zahteva kompletno ispitivanje okolnosti u vezi sa prijemom i širenjem izjave gospodina MESIĆA, ispitivanje koje bi se odnosilo na praksu branilaca u vezi sa širenjem izjava drugih svedoka, kao i reviziju mera bezbednosti koje se praktikuju u kancelarijama svakog od branilaca, a u

---

<sup>6</sup> Tužilac poseduje Vjesnik i priložio ga je u Prilogu A. Relevantni članci koji se odnose na gospodina MESIĆA su na stranama 1 i 3. Predstavnici kancelarije Tužioca iz kancelarije u Zagrebu će poslati kopiju Večernjeg Lista i druge članke u Hag i, po primitku, oni će biti podneseni kao dodatni prilozi.

odnosu na zaštitu identiteta i izjava svedoka optužbe. Pristup informacijama koji je obezbeđen odbrani mora biti strogo ograničen, kada su u pitanju identitet svedoka i izjave svedoka, u skladu sa pravom optuženog na pripremu svoje odbrane. Tužilac smatra da su predlozi izneti u ovom Zahtevu opravdani i neophodni u cilju zaštite svedoka i da su u interesu pravde.

Stoga, tužilac moli sledeće:

1. Da se pred sudijom Sudskog veća, ili pred Sudskim većem hitno održi *in camera* ročište u vezi sa javnim otkrivanjem izjave svedoka Stipe MESIĆA.
2. Da gospoda HAYMAN i NOBILO obaveste sudiju Sudskog veća ili Sudsko veće da li su napravljene kopije izjave gospodina MESIĆA, kada su napravljene i kome su dostavljene.
3. Da gospoda HAYMAN i NOBILO obaveste sudiju Sudskog veća ili Sudsko veće da li su identitet svedoka optužbe i njihove izjave bile dostavljene i drugim osobama, osim optuženog, a ako jesu, kome su bile dostavljene.
4. Da gospoda HAYMAN i NOBILO obaveste sudiju Sudskog veća ili Sudsko veće koje su mere bile primenjene u njihovim kancelarijama u Los Andelesu i Zagrebu kako bi bila osigurana bezbednost poverljivih podataka u vezi sa svedocima, uključujući njihov identitet i izjave svedoka.
5. Da svaki od branilaca vodi tačnu evidenciju koja bi otkrila ime osobe kojoj je kopija izjave svedoka data, adresu te osobe i datum kada je kopija izjave svedoka data, i da ta evidencija bude dostupna Sudskom veću u roku od tri dana nakon podnošenja zahteva za njom.
6. Da, ukoliko su kopije izjave svedoka pravljene ranije ili budu pravljene ubuduće, osoba kojoj je data ili kojoj će biti data kopija izjave svedoka bude upozorenata, pod pretnjom nepoštovanja suda, da izjavu ne kopira niti da dozvoli da kopije budu pravljene i da, kada ne bude više bilo potrebe za njom, kopija bude vraćena braniocu.

7. Da branioci utvrde kod svake osobe kojoj su izjave svedoka prethodno davane, da li su date osobe kopirale gorenavedene izjave ili ne, ili pak dozvolile da one budu kopirane. Ako kopije jesu bile pravljene, neka advokat odbrane utvrdi identitet svih osoba kojima su kopije bile dostavljene i ovu informaciju dostavi sudiji Sudskog veća ili Sudskom veću.
8. Da se primena naloga o neobelodanjivanju /dokaznog materijala/ (Nalog broj četiri, strana 11) /iz/ "Odluke 1. Sudskog veća o zahtevima tužioca od dana 24. juna i 30. avgusta 1996. u vezi sa zaštitom svedoka", Tužilac protiv BLAŠKIĆA (2. oktobar 1996.), proširi na sve svedoke i izjave svedoka koje su dostavljene optuženom i njegovom advokatu.
9. Da tužilac privremeno bude oslobođen obaveze obelodanjivanja dokaznog materijala, dok se ne reše pitanja pokrenuta ovim Zahtevom.
10. Da sudija Sudskog veća ili Sudsko veće izda i druge naloge koje smatra neophodnim u cilju zaštite svedoka.

S poštovanjem,

Mark B. HARMON  
viši zastupnik optužbe  
/potpis/

Gregory KEHOE  
zastupnik optužbe  
/potpis/

Andrew CAYLEY  
zastupnik optužbe  
/potpis/

U Hagu,  
Dana, 12. maja

/preostale tri stranice originala označene rukom pisanim brojevima 6079, 6078, 6077  
zabeleženim u gornjem desnom uglu/